

- створення системи цільової конкретної підготовки та закріплення фахівців на виробництві;
- розробка нормативно-методичної бази системи цільово-контрактної підготовки спеціалістів для галузей економічного призначення тощо.

1. Гаращук О. Освітньо-наукова парадигма сталого розвитку продуктивних сил України / О. Гаращук, В. Куценко // *Проблеми і перспективи економіки та управління : науковий журнал / Чернігів. нац. технол. ун-т. – Чернігів; 2016. – №3(7). – С. 135-141.*

2. Соціально-демографічна характеристика домогосподарств України у 2016 році (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України). Статистичний збірник / Державна служба статистики України. – К.; 2016. – 87 с.

3. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2016/17 навчального року. Статистичний бюлетень / Державна служба статистики України. – К.; 2017. – 208 с.

4. Куценко В.І. Модернізація післядипломної освіти у контексті розбудови європейського відкритого інтелектуального простору / В.І. Куценко // *Економіка. Управління. Інновації. Збірник наукових праць. Серія: Економічні науки. Випуск 1(1). – Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – С. 15-27*

5. Гаращук О.В. Модернізаційні засади формування освітнього середовища – шлях до інноваційної економіки / О.В. Гаращук, В.І. Куценко // *Ukraine – EU. Modern Technology, Business and Law : collection of international scientific papers : in 2 parts. Part 2. Current Issues of Legal Science and Practice. Management and Public Administration. Innovations in Education. Environmental Protection. Engineering and Technologies. – Chernihiv: CNUT, 2017. – С. 125-127.*

Головко Л.С.

старший викладач

Комунальний вищий навчальний заклад

«Інститут підприємництва «Стратегія» Дніпропетровської обласної ради»

ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК СОЦІО-ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Загострення соціальної та екологічної ситуації в Україні актуалізує проблему формування збалансованого економічного розвитку і вимагає прискіпливого дослідження соціо-еколого-економічних систем. Питання забезпечення сталого розвитку соціально - економічних систем є досить важливим та актуальним, основою досягнення якого є збалансованість та екологізація управління структурно-функціональних елементів: суспільство, економіка, природа [1].

З точки зору системного підходу дослідження економічного розвитку доцільно проводити за наступними блоками: соціальний – показує рівень та якість життя населення; екологічний – відображає стан довкілля; економічний – характеризує економічне зростання [2].

Соціо-еколого-економічна система – це сукупність взаємозв'язаних економічних, екологічних і соціальних відносин, які регулюються інституційним середовищем і спрямованих на формування сталого економічного розвитку [3].

Соціо-еколого-економічна система – це діалектична єдність соціальної, економічної та екологічної підсистем, ефективне управління якими в умовах їх взаємозв'язку стає передумовою гармонійного, збалансованого, довгострокового еколого-економічного розвитку всієї системи.

Модель сталого (стійкого) розвитку, як і будь-яка соціальна модель, є системою інтегрованих компонентів, їх суттєвих відносин і зв'язків, що відображають основний зміст процесів збалансованого екологічного та соціально-економічного розвитку [4].

Глобалізація висуває нові виклики національним інноваційним системам, серед яких: загострення соціальних проблем, таких як: нові проблеми охорони здоров'я в умовах, що змінилися, старіння населення, подовження активної фази життя людини; питання охорони

навколишнього середовища й пошук нових джерел енергії, а також необхідність енергозбереження й ресурсозбереження в інтересах стійкого розвитку; зміни в науково-технологічній сфері: зростання міждисциплінарності досліджень і розробок (наприклад, у сфері біо-, нано-, інфотехнологій), зближення науки й технологій в умовах нової технологічної революції й формування нового технологічного укладу; зміни в інноваційній сфері: поява нових бізнес-моделей, а також динамічне відкриття, завоювання й формування нових ринків (особливо інноваційних). Актуальною для країн у посткризовий період стає проблема стосовно інновацій в контексті того, як конвертувати знання про технології, ринки тощо в соціальне та фінансове багатство [5].

За критерієм домінування економічного або соціального аспекту виділено чотири групи показників. Першу групу складають показники, які характеризують стан і тенденції розвитку національної економіки. До другої групи входять синтетичні показники, які характеризують умови життя і розвиток особистості. Третя група – синтетичні показники, що характеризують ставлення особистості до умов життя та добробуту. Четверта група – синтетичні показники, які доповнюють ВВП за допомогою врахування соціальної та екологічної інформації. До таких належить система індикаторів сталого розвитку, а також індекси якості життя [6].

Світовою спільнотою активно розробляються і вже діють декілька варіантів оцінки показників сталого розвитку, серед яких найбільш відомими є: система еколого-економічного обліку (СЕЕУ) (A System for Integrated Environmental and Economic Accounting), метою якої є врахування екологічного чинника у національних статистиках; інтегральний індикатор стійкого розвитку - показник «істинних заощаджень» (genuine savings), який був запропонований Світовим банком; індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП); агрегований індекс «живої планети» (Living Planet Index), який використовується для оцінювання стану природних екосистем планети та обчислюється в рамках щорічної доповіді Всесвітнього фонду дикої природи (World Wild Fund); показник «екологічний слід» ((The Ecological Footprint) вимірює споживання населенням продовольства і матеріалів в еквівалентах площі біологічно продуктивної землі та площі моря, які необхідні для виробництва цих ресурсів і поглинання відходів, що утворюються, а споживання енергії – в еквівалентах площі, необхідної для секвестрування відповідних викидів; індекс екологічної сталості, запропонований групою вчених з Єльського і Колумбійського університетів (Environmental Sustainability Index). Значення індексу розраховується за 22 індикаторами. Кожний індикатор визначається усередненням 2-5 змінних. Усього виділено 67 змінних; індикатор «здоров'я населення» відображає розповсюдження екологічно обумовлених захворювань [7]. Спробою створити адекватний вимірник економічного добробуту є Індекс реального прогресу й індекс сталого економічного добробуту (Genuine Progress Indicators і Index of Sustainable Economic Welfare) [8] та удосконалити показник ВВП з урахуванням екстерналій. Особливо актуалізується питання рейтингового статусу, зокрема для України [7].

Подальший розвиток економіки визначатиметься спроможністю знайти відповіді на низку викликів структурного, технологічного й управлінського характеру, які сформувалися під впливом глобальних тенденцій розвитку і перетворень в економіці. Формування збалансованого економічного розвитку потребує подальшого розроблення нових емпіричних моделей; застосування методу системно-структурного аналізу, який дає можливість, з одного боку, з'ясувати місце інституціонального базису у системі ринкових відносин, а з іншого – розглянути сучасну економічну систему як складну взаємодію підприємницьких структур, бізнесу, держави та суспільства.

1. Павленко О.О., Алібекова Ю.Т. Складові екологоорієнтованого управління соціо-економічними системами / О.О. Павленко // Вісник СумДУ. Серія Економіка, - № 2. – 2011. – с. 13 – 21. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/VSU_ekon/2011_2/11poouss.pdf

2. Балджи М. Д. Динаміка економічного розвитку соціо-еколого-економічних систем. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/.pdf>
3. Кліменко О.В. Формування соціо-еколого економічної системи в регіоні в контексті сталого розвитку/ О.В. Кліменко // Коммунальное хозяйство городов. Серия: Экономические науки (82). – 2008. - С. 137-141.
4. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. Академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б.Є. Патона. – К.: Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України", 2012. – 72 с.
5. Федулова Л.І. Концептуальна модель інноваційної стратегії України / Л. І. Федулова // Економіка і прогнозування. - 2012. - № 1. - С. 87-100. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2012_1_9
6. Крафт О., Кірнос І. Інструментарій оцінки соціально-економічного розвитку держави/ О. Крафт // Економічний аналіз. – 2012. – Вип. 11. Ч.3. – С. 281 - 286.
7. Ільченко В.М., Гулейко Ю.О. Аналіз застосування індексів та індикаторів сталого розвитку / В.М. Ільченко // Економіка і регіон. ПолтНТУ. – 2012. - № 6 (37). – С. 30-34.
8. Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS).– 2002, Oxford, UK.

Горб Т.В., студентка
Пошивалова О.В., доцент
 Дніпровський національний університет імені О.Гончара

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Соціальна сфера - одна з найважливіших в розвитку держави, в якій реалізуються соціальні інтереси всіх верств населення, відносини суспільства та особи, умови праці й побуту. Україна дбає про інтереси і права молодого покоління, створюючи можливості для нормального розвитку дітей у сучасних умовах і визначаючи шляхи подолання існуючих проблем, пов'язаних з негативними наслідками перехідного періоду в економіці.

В сучасних умовах становлення ринкових відносин, економічної кризи, диференціації суспільства, погіршення матеріального і духовного становища дітей, назріли такі проблеми:

- зменшення кількості дітей в дитячих позашкільних закладах, що призводить до збільшення впливу вулиці;
- збільшення кількості дітей, які не вчаться і не працюють;
- зубожіння основної маси населення, що призводить до його розшарування й криміногенності;
- зниження якості соціалізації дітей у зв'язку із збільшенням їх відходу із дитячих дошкільних закладів;
- ріст захворювання дітей, збільшення кількості хронічних захворювань;
- споживацьке ставлення дорослих до дітей, використання в своїх інтересах;
- жорстоке ставлення до дітей, приниження їхньої гідності;
- втягнення дітей і підлітків в криміногенну сферу і організовану злочинність;
- зниження якості заходів і мір профілактичного характеру. [4, с. 20-22].

На сьогодні в Україні головним чинником у механізмі забезпечення прав дитини є Конституція, яка проголошує рівність прав дітей (Ст. 24,52), охорону дитинства (Ст. 51), заборону насильства над дитиною та її експлуатацію (Ст. 52), право на життя (Ст. 27), захист та допомогу держави дитині, позбавленій сімейного оточення (Ст. 52), право на освіту (Ст. 53). [1; с. 15].

Проблема захисту прав дитини в Україні постає такою, що потребує вирішення як на рівні міжнародних правових відносин, так і на рівні національного законодавства держави. [1; с. 15].